

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
Katedra sociální a kulturní ekologie

Diplomová práce: Henry David Thoreau a jeho vztah k přírodním vědám.

Autor: Bc. Michal Daňhelka

Vedoucí práce: PhDr. Ivan Rynda

Oponentka: PhDr. Jitka Ortová, CSc.

POSUDEK OPONENTKY

Diplomová práce je věnovaná osobnosti H. D. Thoreaua, přičemž diplomant sleduje zejména jeho přírodovědná zkoumání, počínaje předpokládanými motivy takto orientované práce, přes používané metody a výsledky, až k jejich zařazení do přírodovědy 19. století a konečně k vyhodnocení Thoreauova přínosu moderní vědě, včetně impulsů pro koncipování ekologie.

Autor sice nepřehlíží ty stránky Thoreauova díla, které jsou dnes považovány za jeden z nejzásadnějších inspiračních zdrojů pro přehodnocení vnímání hodnot přírody i našeho místa uvnitř přírodního bytí, ale většina témat, kterými se zabývá, se týká přírodovědné problematiky. To ovšem znamená, že recenzent by měl být schopen fundovaně posoudit jak dějiny přírodních věd, tak základní témata a vývoj poznatků v ekologii jakožto vědě přírodní. Bylo by proto lepší a především pro diplomanta přínosnější, pokud by oponentský posudek vypracoval přírodovědec.

Z celé diplomové práce je zřejmá pečlivost a důslednost, s jakou autor přistupoval ke sběru a studiu málo známých i poměrně obtížně dostupných materiálů. Při jejím čtení jsem si znovu potvrdila, že M. Daňhelka patří ke studentům, které neuspokojí „zběžná informovanost“, kteří disponují znalostmi ze soustavného studia odborné literatury a témata, kterým se věnují, důkladně promýšlejí. Text je dobře strukturovaný, má vnitřní logiku a rovněž vyvážený poměr mezi historickými daty, konkrétními fakty a pasážemi, kde se diplomant zabývá jejich hodnocením. V neposlední řadě je třeba pozitivně ocenit, že autor pracoval především s cizojazyčnou literaturou.

M. Daňhelka zařadil do textu mnoho informací, které jsou nové pro mne a nepochybně pro mnohé z propagátorů Thoreaua jakožto „hlasatele lásky k přírodě“, bohužel však nemohu zodpovědně posoudit, nakolik jsou nové též pro komunitu přírodovědců (viz úvod posudku). Určitě se ale nemýlím, pokud konstatuji, že tato diplomová práce může přispět k jisté rehabilitaci Thoreaua jako myslitele, který měl svou úctu k přírodě podepřenou důkladnými znalostmi, takže by neměl být „zaškatulkován“ do linie romantických hlasatelů návratu k čistému životu v lůně přírody. V této souvislosti je škoda, že diplomant nevěnoval přeci jen více pozornosti *Waldenu*, protože i v této knize je zcela zřejmé, že ji psal básník i vědec v jedné osobě. Při obhajobě by měl M. Daňhelka vysvětlit, do jaké míry je v hodnocení *Waldenu* jakožto „utopie pro jednoho“ obsažen jeho vlastní názor, který si na základě četby tohoto díla tvořil, a co převzal od jiných autorů (s.30 – 33).

Na závěr textu klade diplomant otázku, „zda může být člověk vědcem a zároveň básníkem či spisovatelem“. Tím vlastně připomíná diskusi, která probíhá mezi vědci a umělci minimálně padesát let a netýká se tolik rozdílu mezi vědeckým faktem a uměleckým sdělením, jako spíše kreativity, která je nezbytnou podmínkou každé tvůrčí činnosti, vědecké i umělecké. Proto se účastníci zmíněné diskuse shodují, že v každém skutečném vědci, to znamená v tom, kdo se vydává na cestu dobrodružství poznávání, bývá i trochu

básníka. Jenomže je téměř pravidlem, že takové osobnosti nebývají vědeckou obcí uznávány a teprve po mnoha letech je jiná generace objeví. Byla bych ráda, kdyby se nad tímto problémem diplomant zamyslel a při obhajobě například porovnal H. T. Thoreaua s jinou osobností podobného osudu, nebo uvedl svůj názor na kreativní rozměr moderní specializované vědy.

Závěr: Předložená diplomová práce splňuje všechny požadavky, které jsou na tento typ prací kladené. Doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení: výborně

V Praze, 6. června 2007

PhDr. Jitka Ortová, CSc.